

การพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติ ตามแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื๊อ

หลัว เมิ่งหลาน¹ และ ชู ย่าผิง²

ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม^{1,2}

E-mail: luo.m@msu.ac.th¹, shu.y@msu.ac.th²

วันที่รับบทความ: 4 มีนาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ: 3 สิงหาคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ: 21 สิงหาคม 2566

บทคัดย่อ

ปรัชญาของขงจื๊อมีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อการพัฒนาสังคมของจีนตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ซึ่งรวมถึงแนวคิดด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม และด้านการศึกษา ด้วยการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจจีน ทำให้ภาษาจีนได้รับความนิยมจากผู้คนทั่วโลก และการศึกษาภาษาจีนระดับนานาชาติก็ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ขงจื๊อได้รับการยกย่องให้เป็นครูที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สุดและต้นแบบครูยุคทุกสมัย แนวคิดด้านการศึกษาของขงจื๊อมีคุณค่าและความสำคัญที่ไม่สามารถละเลยได้ในการพัฒนาการศึกษาภาษาจีนระดับนานาชาติ บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิดด้านการศึกษาของขงจื๊อ อภิปรายความเชื่อมโยงระหว่างคำสอนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื๊อในคัมภีร์หลุนอี่วกับแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติ และเสนอความคิดเห็นสำหรับการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติจากมุมมองของแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื๊อ ผลการศึกษาพบว่า หลัก “การศึกษาไม่แบ่งชนชั้น” และหลัก “ปรับการสอนตามลักษณะนิสัยของผู้เรียน” เป็นหลักการสำคัญในแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื๊อ ซึ่งผู้สอนภาษาจีนระดับนานาชาติควรปลูกฝังความคิดเติบโต (Growth Mindset) สำหรับตนเองและผู้เรียน มีการสะท้อนคิดหลังการสอน (Reflection) และให้ความสำคัญกับการคิดในการจัดการเรียนการสอน และสถานศึกษาหรือหน่วยงานการศึกษาควรสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC) สำหรับครูชาวไทยและครูชาวจีน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ: แนวคิดด้านการศึกษา คัมภีร์หลุนอี่ว การพัฒนาวิชาชีพครู การศึกษาภาษาจีนระดับนานาชาติ

Professional Development of International Chinese Teachers Based on Confucius's Educational Concepts

Menglan Luo¹ and Yaping Shu²

Department of Thai and Oriental Languages,
Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University^{1,2}
E-mail luo.m@msu.ac.th¹, shu.y@msu.ac.th²

Received: March 4, 2023

Revised: August 3, 2023

Accepted: August 21, 2023

Abstract

The philosophy of Confucius had a profound impact on the development of Chinese society from ancient times to the present, including the concepts of morality and ethics, politics, governance, economy, culture and education. With the rapid development of the Chinese economy, the Chinese language has gained popularity worldwide, and international Chinese education has been continuously developed. In China, Confucius is regarded as the most sacred teacher and model teacher of all eras. Confucius's education concepts have values and importance that cannot be ignored in the development of international Chinese education. This study aimed to analyze Confucius' educational concepts, discuss the connection between the teachings of Confucius in the Analects of Confucius and the concepts of international Chinese teachers' professional development, and propose suggestions for the professional development of international Chinese teachers from the perspective of Confucius' educational concepts. The study results showed that the principles of "provide education for all people without discrimination" and "teach students in accordance with their aptitude" are important principles in Confucius' education concepts. International Chinese teachers should cultivate a growth mindset for themselves and their students, use reflection instruction, and emphasize students' thinking in teaching and learning. The educational institutions should establish Professional Learning Community (PLC) for Thai and Chinese teachers to improve the quality of Chinese language teaching and learning more effectively.

Keywords: Confucius Educational Concepts, The Analects of Confucius, Teacher Professional Development, International Chinese Education

บทนำ

ขงจื๊อเป็นนักปรัชญาในสมัยโบราณของประเทศจีน และลัทธิขงจื๊อเป็นผู้ก่อตั้งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาสังคมจีนในทุกด้านตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ปรัชญาขงจื๊อมีต้นกำเนิดในประเทศจีนเมื่อ 2,500 กว่าปีที่แล้ว เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องหลายด้านในสังคม ประกอบด้วยด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม และด้านการศึกษา เป็นต้น (Han, 2016) ดังที่ทุกคนทราบ หลังจากการเสียชีวิตของขงจื๊อ บรรดาศิษย์ได้คัดแยกคำพูดของขงจื๊อและรวบรวมเป็นหนังสือหลุนอืว (The Analects of Confucius) ซึ่งหนังสือเล่มนี้ได้รับการยกย่องเป็นคัมภีร์ของลัทธิขงจื๊อ (儒家) หรือลัทธิขงจื๊อ ในคัมภีร์หลุนอืว ขงจื๊อได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองและการพัฒนาสังคมในแง่มุมต่าง ๆ ผ่านคำพูดของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แนวคิดด้านคุณธรรมจริยธรรมและแนวคิดด้านการศึกษา ได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทางวัฒนธรรมและการศึกษาของประเทศจีนและประเทศโดยรอบที่มีความเชื่อปรัชญาขงจื๊ออย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน (Zhang et al., 2000)

“仁” (อ่านว่า เหริน แปลว่า ความเมตตากรุณา) เป็นหัวใจหลักของปรัชญาขงจื๊อ (Cheng, 2017) ซึ่งมีความหมายว่า การให้ความรักแก่ผู้อื่น ปรัชญานี้ให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา ขงจื๊อมีแนวคิดที่ทุกคนควรมีสติเท่าเทียมกันในการรับการศึกษา และต้องเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นความเป็นมนุษย์ นั่นก็คือแนวคิดมนุษยนิยมของขงจื๊อ (Hu, 2020) ขงจื๊อเกิดในครอบครัวชนชั้นสูงที่ตกต่ำในยุคสั่นตสาร์ท หรือภาษาจีนเรียกว่า ชุนชิว ซึ่งเป็นช่วงเวลาแห่งความวุ่นวายทางสังคม ในสมัยนั้น การศึกษาเป็นสิทธิพิเศษของชนชั้นสูงเท่านั้น ประชาชนทั่วไปไม่มีสิทธิในการเข้ารับการศึกษา เนื่องจากเหตุผลทางครอบครัว แม้ว่าขงจื๊อได้รับการศึกษา แต่ก็ประสบความยากลำบากของคนทั่วไปเช่นกัน ดังนั้น ขงจื๊อจึงเปิดโอกาสให้คนทั่วไปเข้าเรียนเช่นเดียวกันกับชนชั้นสูง ซึ่งเป็นคนแรกที่เปิดโรงเรียนสำหรับประชาชนทั่วไป ในประวัติศาสตร์จีน ไม่ว่าจะเป็นคนที่มีฐานะใด ประกอบอาชีพอันใด มีสถานะทางสังคมเป็นแบบใด ก็สามารถเรียนรู้กับขงจื๊อได้ (Tang, 2018)

ขงจื๊อเป็นครูที่มีความรู้และเป็นผู้บุกเบิกความเท่าเทียมทางการศึกษา ซึ่งคนรุ่นหลังได้ยกย่องให้เป็น จั๊อเซ่งเซียนซือ (至圣先师) แปลว่า ครูอาจารย์ในอดีตที่มีความเป็นนักปราชญ์ผู้สูงส่งไม่มีใครเทียบได้ ด้วยความเชื่อว่า ผู้สอนเป็นต้นแบบสำหรับผู้เรียน ในการอบรมสั่งสอนผู้เรียนและการใช้ชีวิตประจำวัน ขงจื๊อก็เป็นแบบอย่างโดยใช้การกระทำจริงของตนเองเสมอ จึงได้รับการยกย่องให้เป็นบรมครูผู้เกรียงไกร (万世师表) ที่แปลว่า ต้นแบบครูทุกยุคทุกสมัย ขงจื๊อให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณธรรมของตนเอง

เป็นอย่างยิ่ง ดังที่ขงจื๊อได้กล่าวไว้ “其身正，不令而行；其身不正，虽令不从。” (Cai, 2013) แปลว่า ถ้าประพฤติตนถูกต้อง อะไร ๆ ก็ดำเนินไปได้โดยเรียบร้อยโดยไม่ต้องออกคำสั่ง ถ้าประพฤติผิด แม้ออกคำสั่ง คนก็ไม่เชื่อฟัง ดังนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันนี้ ประเทศจีนกำลังมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในการแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมระดับโลก จำนวนผู้คนที่มีความสนใจภาษาจีนและวัฒนธรรมจีนนับวันยิ่งเพิ่มมากขึ้น ในการศึกษาภาษาจีนที่เป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด และในยุคข้อมูลข่าวสารนี้ หน้าที่และบทบาทของครูได้รับการเปลี่ยนแปลงจากผู้เผยแพร่ความรู้เป็นผู้ชี้แนะการเรียนรู้เชิงรุก (Liu, 2016) ดังนั้น การพัฒนาวิชาชีพของครูจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ขงจื๊อได้ยกย่องให้เป็นครูที่ยิ่งใหญ่ที่สุดและเป็นต้นแบบของครูทุกคนในประเทศจีน ดังนั้น แนวคิดด้านการศึกษาในปรัชญาของขงจื๊อสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิชาชีพของครูสอนภาษาจีนในบริบทที่ภาษาจีนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาเป็นภาษาสากล

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์แนวคิดด้านการศึกษาของขงจื๊อ
2. เพื่ออภิปรายความเชื่อมโยงระหว่างคำสอนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื๊อในคัมภีร์หลุนอี่วกับแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติ
3. เพื่อเสนอความคิดเห็นสำหรับการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติจากมุมมองของแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื๊อ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้มีขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื๊อจากตำรา หนังสือ บทความ งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาแนวคิดด้านการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติจากตำรา หนังสือ บทความ งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
3. เชื่อมโยงคำสอนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื๊อในคัมภีร์หลุนอี่วกับแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติ

4. เสนอความคิดเห็นสำหรับการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติ จากมุมมองของแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื้อ

ผลการวิจัย

1. แนวคิดด้านการศึกษาของขงจื้อ

ขงจื้อยืนหยัดแนวคิดในการปกครองประเทศโดยใช้คุณธรรมจริยธรรม ตามแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื้อ เป้าหมายการศึกษามี 2 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 เพื่ออบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเอง และระดับที่ 2 เพื่อผลิตบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้และความสามารถในการรับใช้เพื่อการพัฒนาประเทศชาติ และสังคม แต่อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมเป็นอันดับแรกและเป็นเนื้อหาการศึกษาที่สำคัญที่สุด รองลงมาเป็นการเรียนรู้ความรู้และทักษะต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือให้ความสำคัญกับทักษะด้านศิลปะให้กับผู้เรียนด้วย เช่น ดนตรี ศิลปะ ร่ายรำ ยิงธนู การขับขี่ม้า การประดิษฐ์ตัวอักษร และการคิดเลข เป็นต้น (Tang, 2018)

ขงจื้อมีความเชื่อว่า ธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนดีเหมือนกัน แต่สภาพแวดล้อมทางสังคม คุณสมบัติ และคุณลักษณะของแต่ละคนแตกต่างกัน (人之初，性本善。性相近，习相远。苟不教，性乃迁) ดังนั้น ในการศึกษาจำเป็นต้องยึดหลัก “การศึกษาไม่แบ่งชนชั้น” และ “ปรับการสอนตามลักษณะนิสัยของผู้เรียน” (有教无类，因材施教) ซึ่งเป็นหลักการที่เน้นทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการรับการศึกษา และสอนตามความแตกต่างของผู้เรียน Chen (2019) ได้กล่าวถึงการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ตามแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื้อ ดังนี้

1. มีการสังเกตและการเข้าใจเชิงลึกเป็นพื้นฐานของการสอน ผู้สอนต้องเข้าใจผู้เรียนอย่างเต็มที่ โดยมุ่งไปที่ลักษณะที่แตกต่างกันในด้านความถนัด ทักษะ ความสนใจ และอื่น ๆ ของผู้เรียน

2. เน้นการให้คำชี้แนะที่แตกต่างกันเป็นวิธีการสอน ปัญหาเดียวกัน สำหรับผู้เรียนที่มีลักษณะบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน วิธีการให้คำชี้แนะก็ต้องแตกต่างกัน

3. เน้นการประเมินแบบแตกต่างกันเป็นกลยุทธ์การสอน เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกัน ผู้สอนควรเน้นการประเมินจากพัฒนาการของผู้เรียน ควรให้กำลังใจ สำหรับความก้าวหน้าทุกครั้ง

4. มีการพัฒนามุขลักษณะและความสำเร็จในตัวบุคคลเป็นเป้าหมายปลายทางในการสอน ไม่ว่าในยุคใด สังคมก็ต้องการบุคคลที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน

อย่างหลากหลาย ดังนั้น ต้องพัฒนาผู้เรียนตามความถนัดและส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนด้วย

ในปรัชญาขงจื้อ การศึกษาเป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ดังนั้น การสอนด้านการคิดของผู้เรียน มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ขงจื้อได้กล่าวไว้ว่า “不愤不启，不悱不发。举一隅不以三隅反，则不复也。” (Tang & Liu, 2015) แปลว่า สอนลูกศิษย์ ผู้สอนควรให้คำชี้แนะตอนผู้เรียนกำลังคิดแต่ยังคิดไม่ออก ถ้าผู้เรียนไม่ถึงขั้นที่เหมือนเข้าใจแต่ก็ยังพูดไม่ได้ ผู้สอนก็ยังไม่ต้องให้คำตอบ ถ้าชี้ให้เห็นด้านหนึ่งแล้ว หากผู้เรียนไม่สามารถอนุมานอีกสามด้านจากมันได้ ก็จึงหยุดสอนได้เลย จากคำพูดของขงจื้อนั้น สามารถสรุปได้ว่า ขงจื้อเป็นผู้สอนที่ใช้วิธีการสอนแบบฮิวริสติก (Heuristic) ซึ่งเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีลักษณะดังนี้ 1) ผู้สอนสร้างสถานการณ์ในห้องเรียนให้ผู้เรียนมีการคิดอย่างอิสระ และค้นพบคำตอบด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหา 2) ผู้สอนมีบทบาทในการนำทางให้ผู้เรียน โดยใช้คำชี้แนะเมื่อจำเป็นเท่านั้น และ 3) ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน ผู้สอนมีหน้าที่ในการนำทิศทาง การเรียนรู้ที่ถูกต้อง ผู้เรียนมีหน้าที่ในการคิดเชิงรุก ซึ่งต้องการบรรยากาศการเรียนรู้แบบผ่อนคลายและเป็นประชาธิปไตย (Wang & Guan, 2018)

แนวคิดด้านการศึกษาของขงจื้อ ถึงแม้ว่าเป็นความคิดในสมัยจีนโบราณ แต่ยังมีคุณค่าสำหรับการศึกษาในปัจจุบัน Zhao & Li (2019) ได้กล่าวถึงการประยุกต์แนวคิดด้านการศึกษาของขงจื้อสำหรับการศึกษาในปัจจุบัน ดังนี้ 1) ให้ความสำคัญกับความแตกต่างของผู้เรียน รวมถึงบุคลิกภาพ ความสามารถ ความฉลาด ความถนัด ความสนใจ ฯลฯ 2) ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนที่ทันสมัย เพื่อตอบสนองกับผู้เรียนที่มีความต้องการในการเรียนรู้และลีลาการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน 3) ผู้สอนควรปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน การศึกษาที่ดีต้องการความรักและการเคารพซึ่งกันและกัน ความไว้วางใจและความเท่าเทียมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และ 4) ผู้สอนควรส่งเสริมและชี้นำผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้ ความกล้าในการถามคำถามและความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2. ความเชื่อมโยงระหว่างคำสอนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื้อในคัมภีร์หลุนอี่วกับแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติ

ปัจจุบันนี้ สถานศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย มีจำนวนมากกว่า 1,800 แห่ง แต่การศึกษาภาษาจีนมีปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากรครูสอนภาษาจีนเป็นอย่างยิ่ง แนวทางแก้ไขและพัฒนาด้านผู้สอนภาษาจีนก็คือ การเร่งรัด

ให้มีการผลิตบุคลากรการสอนภาษาจีนที่เป็นชาวไทยที่มีคุณภาพให้มากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) นอกจากนี้ ครูสอนภาษาจีนจำเป็นต้องมีการพัฒนาวิชาชีพเพื่อสอดคล้องกับความต้องการตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (Office of Chinese Language Council International: TOCLCI หรือ HANBAN : อันปิ่น) ได้จัดทำมาตรฐานสำหรับครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติ ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ได้แก่ 1) ความรู้และทักษะทางภาษา ซึ่งประกอบด้วยความรู้และทักษะภาษาจีน และความรู้และทักษะภาษาต่างประเทศ 2) วัฒนธรรมและการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยวัฒนธรรมจีน การเปรียบเทียบวัฒนธรรมจีนและต่างประเทศ และการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม 3) ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองและกลยุทธ์การเรียนรู้ 4) วิธีการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยวิธีการสอนภาษาจีน การทดสอบและประเมินผล หลักสูตรการสอนภาษาจีนและสื่อการสอน เทคโนโลยีและแอปพลิเคชัน การศึกษาศาสตร์ใหม่ และ 5) คุณภาพโดยรวมของครู รวมเป็นทั้งหมด 10 ประเด็น (Hanban, 2012)

นาโซค บุตรน้ำเพชร (2019) ได้เสนอปัจจัยที่ควรคำนึงในการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติตามกรอบมาตรฐานอันปิ่น ดังนี้ 1) หมั่นศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ เสริมสร้างทักษะและมีเจตคติที่ดีในการสอน 2) พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ 3) พัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และ 4) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้ดี เก่ง และมีสุข เนื่องจากการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติมีคุณลักษณะของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นการปฏิบัติและการร่วมมือ ซึ่งสามารถใช้แนวทางและเครื่องมือในการพัฒนาอย่างหลากหลาย เช่น การสะท้อนคิด (Reflection) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) และชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC) เป็นต้น (Wang, 2019)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคลากรที่สร้างการเปลี่ยนแปลงและเห็นผลที่ยั่งยืนในโรงเรียน (ขวลิต ชูกำแพง, 2017) และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียนที่มีเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งเป็นการเรียนรู้ร่วมกันด้วยความสมัครใจ และให้ความสำคัญกับการแบ่งปันทรัพยากรและประสบการณ์ของสมาชิกในองค์กรเพื่อบรรลุการพัฒนาส่วนบุคคล (Che, 2012) การสร้าง PLC มีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ 1) การเคารพความคิดเห็นที่ต่างกัน 2) ความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก 3) ขวัญกำลังใจที่เชื่อว่าจะบรรลุเป้าหมายได้ด้วยความร่วมมือ 4) โอกาสที่เท่าเทียมกันในการแสดงความคิดเห็นของตนเองสำหรับสมาชิกทุกคน 5) ความปรารถนาในการพัฒนา

ตนเองอย่างต่อเนื่อง 6) ความสามัคคีในการทำงานในฐานะที่เป็นเจ้าภาพ และ 7) การดูแลเอาใจใส่สมาชิกทุกคน (Sithsungnoen & IGanapathy, 2018)

ขงจื้อมีคำสอนให้แก่ลูกศิษย์ว่า “三人行，必有我师焉；择其善者而从之，其不善者而改之。” (Tang & Liu, 2015) แปลว่า ในสามคนที่กำลังร่วมเดินกันอยู่นั้น จะต้องมีคนหนึ่งที่เป็นครูของเราได้ เลือกเรียนรู้ในส่วนดีของเขา ส่วนที่ไม่ดีนั้นถ้าเราก็มีเหมือนกัน ก็สามารถแก้ไขตนเองได้ นั่นหมายความว่า เราสามารถเรียนรู้กับคนอื่นในแง่ใดแง่หนึ่ง ไม่มีคนที่ไม่รู้อะไรเลย ก็ไม่มีคนที่รู้ทุกอย่าง อาชีพครูก็เหมือนกัน ไม่มีครูที่สอนไม่ดีสักอย่าง ก็ไม่มีครูที่สอนดีทุกเนื้อหา ดังนั้นครูผู้สอนควรหาวิธีที่สามารถพัฒนาตนเองเพื่อจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ขงจื้อกล่าวไว้ว่า “学而不厌，诲人不倦。” (Tang & Liu, 2015) แปลว่า จงขยันเรียนรู้อย่างไม่รู้จักเพียงพอ และสั่งสอนผู้อื่นอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย คำสอนนี้เป็นความหวังของขงจื้อสำหรับครู และยังเป็นข้อกำหนดสำหรับครูของประเทศจีน ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน นั่นหมายความว่า การเป็นครูผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีความอดทนและกระตือรือร้นในการให้ความรู้แก่ผู้เรียน แสดงว่าขงจื้อให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพของครู (Yang, 2019)

3. ความคิดเห็นสำหรับการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติจากมุมมองของแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื้อ

ในแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื้อ ปลายทางของการศึกษาคือ การเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม และการรับใช้ประเทศชาติและสังคม ในการศึกษาที่ดีนั้น อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีหน้าที่ 3 อย่าง ได้แก่ 1) ปลุกฝังค่านิยมที่ถูกต้องและคุณธรรมจริยธรรมที่ดีให้แก่ผู้เรียน 2) ถ่ายทอดความรู้และเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน และ 3) ช่วยเหลือการแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียน ซึ่ง 3 ข้อนี้เป็นการสรุปของอาชีพครูตามแนวคิดของลัทธิรุในสมัยโบราณของประเทศจีน (Zhang, 2019) ครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติที่มีคุณภาพ นอกจากต้องมีความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมที่ดี และทักษะการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพแล้ว ยังต้องมีความตระหนักรู้ในการพัฒนาวิชาชีพตนเอง Elizabeth (2014) ได้กล่าวว่า การสอนเป็นศิลปะที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก และการเรียนรู้เพื่อจะสอนให้ได้ดีอาจต้องใช้เวลาทั้งชีวิต แนวคิดด้านการศึกษาในปรัชญาของขงจื้อสามารถเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติต่อไปจะเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติตามแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื้อ ดังนี้

3.1 ปลุกฝังความคิดเติบโต (Growth Mindset) สำหรับตนเองและผู้เรียน

我非生而知之者，好古，敏以求之者也。——《论语·述而》

หมายเหตุ. จาก “ซู้ออร์,” โดย Qian Mu, ใน A New Interpretation of the Analects of Confucius (น. 192), 2002. SDX Joint Publishing Company.

ขงจื้อได้กล่าวไว้ว่า ฉันไม่ได้เป็นคนที่เกิดมาแล้วก็มีความรู้เลย แต่เป็นเพราะฉันชอบวัฒนธรรมโบราณและพึงพาความขยันหมั่นเพียร จึงได้มีความรู้เท่านี้ จากคำพูดนี้สามารถรู้ได้ว่า ขงจื้อเป็นคนที่มีความคิดเติบโต หรือที่เรียกว่า Growth Mindset ซึ่งเป็นกรอบคิดที่มีความเชื่อว่า คุณสมบัติของคนเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาได้ด้วยความพยายาม (Carol, 2018) ครูเป็นอาชีพที่ต้องการการพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง เพราะการศึกษาคือการมองไปสู่อนาคต การเรียนรู้ในวันนี้มีเป้าหมายเพื่อตอบสนองกับความต้องการของวันพรุ่งนี้ (Allan et al., 2016) และการสอนเป็นทักษะที่สามารถเรียนรู้ได้จากการฝึกอบรม (Elizabeth, 2014) ดังนั้น ครูควรมีความคิดเติบโต หรือที่เรียกว่า Growth Mindset ในการพัฒนาวิชาชีพ

敏而好学，不耻下问，是以谓之“文”也。——《论语·公冶长》

หมายเหตุ. จาก “กงจื้อจาง,” โดย Qian Mu, ใน A New Interpretation of the Analects of Confucius (น. 127), 2002. SDX Joint Publishing Company.

ขงจื้อกล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนรู้ต้องไม่ละอายที่จะถามคนที่มีความรู้ต่ำกว่าตนเอง หรือผู้ที่มีความรู้น้อยกว่าตนเอง นี่เป็นอีกหนึ่งหลักฐานที่ชัดเจนว่าขงจื้อเป็นคนที่มีความคิดเติบโต หรือที่เรียกว่า Growth Mindset นอกจากนี้ ครูจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนที่มีการปลุกฝัง Growth Mindset สำหรับผู้เรียนด้วย เช่น กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้แบบสูงสำหรับผู้เรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนทำสิ่งที่ท้าทาย เมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จแล้ว จะชมความพยายามแทนความเก่ง เมื่อผู้เรียนล้มเหลวก็ช่วยผู้เรียนค้นหาสาเหตุของความล้มเหลวและกระตุ้นให้ผู้เรียนพยายามเตรียมความพร้อมสำหรับ

ครั้งต่อไป (Carol, 2018) ภาษาจีนเป็นหนึ่งในภาษาที่ยากที่สุดในโลก (Liu, 2016) การเรียนภาษาจีนต้องการความมุ่งมั่น ความขยันหมั่นเพียรเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น การเสริมสร้างความคิดเติบโต หรือที่เรียกว่า Growth Mindset เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและความจำเป็นสำหรับทั้งผู้สอนภาษาจีนและผู้เรียนภาษาจีน

3.2 สะท้อนคิดหลังการสอน (Reflection) และให้ความสำคัญกับการคิด

อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความหมายด้วยความหวัง การสอนเป็นงานที่สำคัญที่สุดสำหรับครู และห้องเรียนเป็นสถานที่หลักสำหรับการจัดการเรียนการสอนของครู ในกระบวนการสอนครูต้องรับมือกับนักเรียนและสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นภาระงานที่มีความท้าทายมาก ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่เป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนแต่ละคนมีภูมิหลังทางวัฒนธรรม ประสบการณ์การเรียนรู้และระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน จึงทำให้ภาระงานของผู้สอนมีความซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน เช่น แรงจูงใจ ความสนใจ และความต้องการในการเรียนรู้ ลีลาการเรียนรู้ และพื้นฐานภาษาจีน เป็นต้น ซึ่งการสะท้อนคิดหลังการสอนเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพครู (He, 2019) ครูที่ยอดเยี่ยมไม่เพียงแต่มีความรู้เท่านั้น แต่ยังต้องสนใจกับความผิดพลาดของนักเรียนและสาเหตุของข้อผิดพลาดด้วย (Elizabeth, 2014) ดังนั้น ผู้สอนสามารถค้นพบแนวทางและวิธีการแก้ปัญหาในชั้นเรียนจากการสะท้อนคิดหลังการสอน การผสมผสานความรู้และการปฏิบัติเป็นแนวคิดสำคัญ ด้านการศึกษาของลัทธิขงจื้อ การเขียนบันทึกการสะท้อนกลับเป็นวิธีสะท้อนคิดหลังการสอนที่ดี ซึ่งผู้สอนควรพิจารณาว่าเนื้อหาการสอนและวิธีการสอนมีข้อบกพร่องหรือไม่ และสามารถปรับปรุงได้อีกหรือไม่ นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องบันทึกข้อผิดพลาดและสาเหตุของนักเรียนเพื่อค้นหาวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพที่สุด (He, 2019)

学而不思则罔，思而不学则殆。——《论语·为政》

หมายเหตุ. จาก “เหว่ยเจิ้ง,” โดย Tang Wenhui และ Liu Zhiqiang, ใน คัมภีร์หลุนจื๊อฉบับคัดสรร (น. 40), 2015. Guangxi Normal University Press.

ขงจื้อมีคำสอนไว้ว่า อ่านหนังสือโดยไม่ค้นคิด การอ่านจะไม่ได้อะไร ค้นคิดโดยไม่อ่านหนังสือ การค้นคิดจะเปล่าประโยชน์ นั้นหมายความว่า การเรียนรู้และการคิดมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ความรู้ที่รับจากภายนอกจำเป็นต้องผ่านกระบวนการคิดจึงจะเป็นองค์ความรู้ของตนเอง ดังนั้น ผู้สอนภาษาจีนก็ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนา

ทักษะการคิดของผู้เรียน โดยใช้การสอนแบบฮิวริสติก (Heuristic) ของซงจื่อ ซึ่งเป็น การสอนแบบเน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียน วิธีการสอนที่ ใช้สนทนากันนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาจีนที่เป็นภาษาที่สองหรือภาษา ต่างประเทศได้ เนื่องจากการสอนภาษาจีนระดับนานาชาติมีเป้าหมายในการพัฒนา ความสามารถในการสื่อสาร และเน้นการฝึกอบรมทักษะเป็นสำคัญ (Liu, 2016) ดังนั้น ผู้สอนควรเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนใช้ภาษาจีนด้วยการตั้งคำถามแบบปลายเปิด และให้ผู้เรียน มีการสนทนากันหรือการอภิปรายกัน เช่นคำถามที่เริ่มต้นจากคำว่า ทำไม หรือลงท้ายด้วย คำว่า อย่างไร เพราะประเภทคำถามที่ไม่เหมือนกันสามารถนำไปสู่รูปแบบการมีส่วนร่วม ในชั้นเรียนที่แตกต่างกัน (Elizabeth, 2014)

3.3 สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC) สำหรับครูชาวไทยและครูชาวจีน

君子和而不同，小人同而不和。——《论语·子路》

หมายเหตุ. จาก “จื่ออู่.” โดย Tang Wenhui และ Liu Zhiqiang, ใน คัมภีร์หลุนอู่ฉบับคัดสรร (น. 208), 2015. Guangxi Normal University Press.

ซงจื่อมีคำกล่าวไว้ว่า ผู้ที่สามารถรักษาสัมพันธภาพที่กลมกลืนและเป็นมิตรกับ ผู้อื่นโดยมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้ คนที่ไม่ดียินกรานที่จะไล่ตามผู้อื่นเพื่อให้ สอดคล้องกับตนเอง และไม่สนใจความคิดเห็นของผู้อื่นจนเข้ากับผู้อื่นได้ยาก ชุมชนแห่ง การเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC) เป็นแนวทางการพัฒนา วิชาชีพที่ได้รับความสนใจและความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาวิชาชีพ ด้วยการแบ่งปันกัน การมีปฏิสัมพันธ์กัน การมีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เท่าเทียมและเป็น ประชาธิปไตย และการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการร่วมมือ (Che, 2012)

Elizabeth (2014) ได้กล่าวว่า การสอน 10 เปอร์เซ็นต์เป็นเรื่องของเทคโนโลยี แนวคิด หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ส่วนอีก 90 เปอร์เซ็นต์เป็นการหาทางให้สิ่งเหล่านั้นใช้ การได้จริง นั่นหมายความว่า การสอนนั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับวิธีการประยุกต์ ใช้ของผู้สอน เนื่องจากครูชาวไทยและครูชาวจีนมีความถนัดด้านที่แตกต่างกัน สถานศึกษา ควรสร้างโอกาสให้ครูสอนภาษาจีนที่เป็นชาวไทยและชาวจีนร่วมมือกันแบ่งหน้าที่ตาม ความถนัดของแต่ละคน และกำหนดวิธีการสอนที่ดีที่สุดโดยมีการอภิปรายร่วมกัน นอกจากนี้ ยังต้องมีกิจกรรมเปิดห้องเรียนให้สมาชิกในกลุ่มเข้าไปสังเกตการสอน และมีการอภิปราย

หลังการสอนเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน หลังจากนั้น ปรับปรุงการสอนแบบร่วมกัน แบ่งปันความคิดเห็น และมีการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) ประเด็นที่สำคัญคือ สำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพในชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC) นั้น สมาชิกทุกคนจำเป็นต้องมีความตระหนักในการสร้างความคิดเติบโต หรือที่เรียกว่า Growth Mindset

3.4 ค้นหาคิโไกในการเป็นอาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติ

อิกิไกเป็นปรัชญาของชาวญี่ปุ่นที่แปลเป็นภาษาไทยว่า ความหมายของการมีชีวิตอยู่ ซึ่งเป็นการบูรณาการของ 4 ประการ ได้แก่ สิ่งที่เราชอบ สิ่งที่เราถนัด สิ่งที่เราสามารถได้ค่าตอบแทน และสิ่งที่โลกต้องการ (Yukari, 2020) คุณค่าของชีวิตแต่ละคนไม่เหมือนกัน อิกิไกของชาวญี่ปุ่นแต่ละคนก็แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม เสาหลักของอิกิไกมี 5 ประการ ได้แก่ การเริ่มต้นจากสิ่งเล็ก ๆ การปลดปล่อยตนเอง ความสอดคล้องและยั่งยืน ความสุขกับสิ่งเล็ก ๆ และการอยู่ตรงนี้ ตอนนี้ (Ken, 2561) เป้าหมายของการศึกษาตามแนวคิดของขงจื้อเป็นความปรารถนาทั้งดงามและอุดมคติที่ยิ่งใหญ่ อาชีพครูเป็นหนึ่งในอาชีพที่เก่าแก่ที่สุดในสังคมมนุษย์ เป็นอาชีพแห่งความหวัง (Elizabeth, 2014) ซึ่งหมายความว่า ครูเป็นอาชีพที่สำคัญมากจนขาดไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นยุคใด อยู่ในสังคมใด

知之者不如好之者，好之者不如乐之者。——《论语·雍也》

หมายเหตุ. จาก “ยงเหย่,” โดย Tang Wenhui และ Liu Zhiqiang, ใน คัมภีร์หลุนอี่วฉบับคัดสรร (น. 110), 2015. Guangxi Normal University Press.

ขงจื้อกล่าวไว้ว่า คนที่มีความรู้ผู้ที่ชอบการเรียนรู้ไม่ได้ คนที่ชอบการเรียนรู้ผู้ที่เรียนรู้อย่างมีความสุขไม่ได้ เช่นเดียวกันกับอาชีพครู ครูที่มีความรู้ผู้ที่ชอบการทำงานอาชีพของตนเองไม่ได้ ครูที่ชอบการทำงานอาชีพของตนเองผู้ที่ปฏิบัติงานงานอาชีพของตนเองอย่างมีความสุขไม่ได้ ในประเทศจีน ครูได้ยกย่องเป็นวิศวกรของจิตวิญญาณมนุษย์ และได้เปรียบเทียบกับเทียน เพราะเผาไหม้ตนเองเพื่อส่องแสงสว่างให้แก่ผู้อื่น นั่นหมายความว่า ครูเป็นอาชีพที่ต้องการเสียสละในส่วนตัวอย่างมีความหมาย ดังนั้นการค้นหาคำหมาย และคุณค่าของวิชาชีพเป็นสิ่งที่ละเลยไม่ได้ในการพัฒนาวิชาชีพครู นั่นก็คือการค้นหาคิโไกจากการเป็นอาชีพครู การมีทัศนคติต่ออาชีพครูที่มีความสำคัญสำหรับครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติ ซึ่งสามารถทำให้มองเห็นคุณค่า ความหมาย และความสุขในอาชีพนี้ได้

วารสารมนุษย์กับสังคม
Journal of Man and Society

การพัฒนาวิชาชีพครูมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในปัจจุบันนี้ มาตรฐานของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้การสอนภาษาจีนนานาชาติ (ฮั่นป๋น) เป็นแนวทางหลักสำหรับการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติ ซึ่งครูสอนภาษาจีนจำเป็นต้องพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ รวมถึงด้านความรู้และทักษะทางภาษา ด้านวัฒนธรรมและการสื่อสาร ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาที่สองและกลยุทธ์การเรียนรู้ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ และด้านคุณภาพโดยรวมของครู ในกระบวนการของการพัฒนาวิชาชีพครูนั้น อาจจะเจอปัญหาและอุปสรรคมากมาย แต่อย่างไรก็ตาม ขงจื้อในฐานะครูผู้ศักดิ์สิทธิ์ที่สุดและเป็นต้นแบบครูยุคทุกยุคสมัย จะส่งผลต่อการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติอย่างลึกซึ้งและกว้างไกล

สรุปผลการวิจัย

แนวคิดด้านการศึกษาของขงจื้อเป็นสมบัติล้ำค่าของอารยธรรมทางจิตวิญญาณของมนุษย์ “仁” (ความเมตตากรุณา) เป็นการเริ่มต้นและหัวใจหลักในปรัชญาของขงจื้อหลัก “การศึกษาไม่แบ่งชนชั้น” และหลัก “ปรับการสอนตามลักษณะนิสัยของผู้เรียน” (有教无类, 因材施教) เป็นหลักการสำคัญในแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื้อ และการสอนแบบฮิวริสติก (Heuristic) เป็นวิธีการสอนที่ขงจื้อสนับสนุน แนวคิดด้านการศึกษาของขงจื้อเหล่านี้ยังคงมีความสำคัญอย่างยิ่งในสังคมสมัยใหม่ และคำสอนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดด้านการศึกษาของขงจื้อในคัมภีร์หลุนอวี่มีคุณค่าและประโยชน์สำหรับการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติในปัจจุบัน รวมถึงด้านการปลูกฝังความคิดเติบโต (Growth Mindset) สำหรับผู้สอนและผู้เรียน ด้านการสะท้อนคิดหลังการสอน (Reflection) และการให้ความสำคัญกับการคิด ด้านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC) สำหรับครูชาวไทยและครูชาวจีน และด้านการค้นหาโอกาสในการเป็นอาชีพครูสอนภาษาจีนระดับนานาชาติ

เอกสารอ้างอิง

- ชวลิต ชูกำแหง. (2017). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู. *Journal of Educational Measurement Mahasarakham University*, 23(2), 1-6. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemmsu/article/view/146991/108310>
- นำโชค บุตรน้ำเพชร. (2019). การพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาจีนตามกรอบมาตรฐานครูสอนภาษาจีนระดับสากลของฮั่นปิ่น. *Walailak Journal of Social Sciences*, 12(2), 298-320. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/asi/article/download/172787/158812&cd=1&hl=zhCN&ct=clnk&gl=th&client>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยภาพรวม. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. <http://backoffice.thaiedresearch.org/uploads/paper/3b8340d5b625d6ee41dd997f07b383d2.pdf>
- Allan, A. G., Floyd, B., Bruce, M. W., & Bonni, F. B. (2016). *Curriculum Leadership: Strategies for Development and Implementation*. SAGE Publications.
- Cai X. (2013). *Confucius Says*. Sinolingua.
- Carol, S. D. (2018). *Mindset ใช้ความคิดเอาชนะโชคชะตา*. บริษัทวีเลิร์น จำกัด.
- Che, X. (2012). *Study on the Impact of a Learning Community to the Development of CSL Student Teachers*. [Unpublished master's thesis]. Peking University.
- Chen, Z. (2019). Viewing Teaching According to Aptitude from The Confucian Analects. *Fujian Education Research Institute*, 2019(9), 38-39. <https://doi.org/10.3969/j.issn.1674-5582.2019.09.012>.
- Cheng, Y. (2017). *Introduction to Chinese Culture*. Foreign Language Teaching and Research Press.
- Elizabethth, G. (2014). *Building a Better Teacher: How Teaching Works and How to Teach It to Everyone*. W.W. Norton & Company.

- Hanban, B. (2012). **Standards for Teachers of Chinese to Speakers of Other Languages**. Foreign Language Teaching and Research Press.
- Han, J. (2016). **China's Cultural Heritage**. Beijing Language and Cultural University Press.
- He, T. (2019). The Cultivation of Reflective International Chinese teachers. **WENJIAOZILIAO**, 2019(23), 114-115. <https://doi.org/CNKI:SUN:WJZZ.0.2019-23-052>.
- Hu, J. (2020). From “Benevolence” to the Discovery of Man: The Construction of Confucius’ Humanistic Educational Thought. **Jiao Yu Wen Hua Lun Tan**, 2020(1), 1-8. <https://doi.org/10.15958/j.cnki.jywhlt.2020.01.001>.
- Ken, M. (2561). **อีคิโก ความหมายของการมีชีวิตอยู่**. บริษัทโมโมเเนอเรนซ์ จำกัด.
- Liu, X. (2016). **Introduction to Chinese Education as a Foreign Language**. Beijing Language and Culture University Press.
- Qian, M. (2002). **A New Interpretation of the Analects of Confucius**. SDX Joint Publishing Company.
- Sithsungnoen, C., & IGanapathy, M. (2018). Promoting an Environment of Professional Learning Community among Thai Teachers. **Journal of MCU Peace Studies**, 6(3), 1267-1281. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/view/110449/107007>
- Tang, W. (2018). Confucius’ Educational Thoughts and Enlightenment. **Journal of Hefei Normal University**, 36(5), 99-102. <https://doi.org/CNKI:SUN:AFJY.0.2018-05-020>.
- Tang, W., & Liu, Z. (2015). **คัมภีร์หลุนอี้วฉบับคัดสรร**. Guangxi Normal University Press.

- Wang, M., & Guan, L. (2018). The Influence of Confucius Heuristic Teaching on Cultivating Students' Core Quality. **Industrial & Science Tribune**, 17(8), 184-185. <https://doi.org/CNKI:SUN:CYYT.0.2018-08-103>.
- Wang, T. (2019). Construction of the Professional Development Model of International Chinese Teachers. **International Chinese Education**, 4(1), 44-48. <https://doi.org/CNKI:SUN:GZZY.0.2019-01-007>.
- Yang, Y. (2019). The Influence of Confucian Educational Thoughts on Modern Education. **Guan Zi Academic Journal**, 2019(4), 109-114. https://wenku.baidu.com/view/86186f04acf8941ea76e58fafab069dc5122474a?fr=xueshu_top&_wks_=1677748238296
- Yukari, M. (2020). **Ikigai: Giving Every Day Meaning and Joy**. China Machine Press.
- Zhao, Y., & Li, H. (2019). On the Enlightenment of “Teaching Students According to their Aptitude” to Modern Education. **Industrial & Science Tribune**, 18(12), 142-143. <https://doi.org/10.3969/j.issn.1673-5641.2019.12.073>.
- Zhang, Q. (2019). The Influence of Confucian Thought on Modern Education. **Journal of Chifeng University (Soc.Sci)**, 40(4), 124-126. <https://doi.org/CNKI:SUN:ZWDM.0.2019-04-034>.
- Zhang, Y., Cai, H., Sun, H., Zhou J., & Sun, X. (2000). **Introduction to Traditional Culture**. Shanghai People's Publishing House.